

tak a múltban. A francia baloldali sajtó kiemeli azt is, hogy nyilván a francia érdekeket veszélyezteti az a körülmény is, hogy a német tényezők részt fognak venni a Ruhr-termelés elosztásában is, ugyanakkor, amikor a Szovjetuniót amerikai kívánságra kizárták a nemzetközinek nevezett ellenőrzésből.

A londoni határozatok forma szerint csak javaslatokat jelentenek, amelyeket a delegációk kormányaikhoz fognak továbbítani. Ha Franciaország valóban demokratikus ellenőrzés alatt élne, akkor nyilván súlyos nehézségek tornyosulnának Párizsban a megvalósítás elé. Az elmúlt év tanulságai szerint azonban külpolitikai téren ellenállásra számítani amerikai kívánságok felmerülése esetén Párizsban nem lehet.¹

MOL XIX Kgy 28. doboz (eredeti)

¹ Nem ismerjük Károlyi jelentését 1948. februári prágai látogatásáról, bár bizonyosan írt ilyet. Ismerjük viszont Ferenczi Edmond magyar UNESCO-képviselő jelentését Ortutay közoktatásügyi miniszterhez, amelyben egyebek között közli: az UNESCO VB februári ülésén Csehszlovákia lemondott járandósága 2%-áról Magyarország javára, s ez Károlynak köszönhető, „aki Prágában jártakor elérte a csehszlovák kormánynál, hogy a cseh UNESCO-megbízottnak, a különben magyargyűlölő Opoczenszkinnek utasítást adjanak 2% átadásáról”. (ASZTLK K 747. az ÁVO összefoglalója Ferenczi jelentéséről, ebben szerepel fonetikusán O. neve.)

126. KÁROLYI MIHÁLY LORD STANSGATE-HEZ

(Párizs, 1948. március 12.)

My dear Lord Stansgate,

I still do not know whether I can take part in the meeting of your council at Nice, but I hope that I will be able to attend it.

Our friend¹ is not in Paris for the moment. As soon as he arrives I will let you know the exact date of our meeting with him.

With kindest regards,

Yours sincerely

MOL XIX Kgy 29. doboz 8. dosszié (IPU) (másodpéldány)

*

Kedves Lord Stansgate,

Még mindig nem tudom, részt tudok-e venni nizzai tanácsülésén, de remélem, hogy lehetséges lesz.

Barátunk¹ jelenleg nincs Párizsban. Amint megérkezik, azonnal közlöm magával a vele való találkozás pontos dátumát.

Szívélyes üdvözlettel

¹ Bogomolov.

127. KÁROLYI MIHÁLY A. J. P. TAYLORHOZ

(Párizs, 1948. március 12.)

Dear Alan,

We are all delighted to have you here the 31st March. Do let me know the date of your arrival in order to send the car to the station. I will get in touch with Prof. Renouvin and naturally invite him to lunch as soon as you will be here.

Much love to all of you from both of us.

MOL XIX Kgy 29. doboz 40. dosszié (másodpéldány)

*

Kedves Alan,

Mindnyájan örülünk, hogy itt láthatjuk magukat március 31-én. Közölje velem érkezésük dátumát, hogy az autót az állomásra küldhessem. Érintkezésbe fogok lépni prof. Renouvinnel, és természetesen meghívom löncsre, amint maguk itt lesznek.

Sok szeretettel mindnyájunktól mindkettőjüknek.

128. KÁROLYI MIHÁLY AZ ANGLIAI MAGYARSÁGHOZ

(Párizs. 1948. március 13.)

A 48-as centennárium alkalmából üdvözlöm az angliai magyarságot, amellyel a háború alatt együtt küzdöttem Horthy és Hitler fasizmusa ellen. Most nagy történelmi évfordulót ünneplünk. Ennek a fordulónak a fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy a magyar parlament március 15-ét a legfőbb hivatalos magyar nemzeti ünnepnek deklarálta. Március 15. lesz a Magyar Köztársaság július 14-éje.

1848 volt a megindítója annak a történelmi folyamatnak, amely 1918-on keresztül 1945-ben, majd végképpen most, 1948-ban győzedelmeskedett. A magyar dolgozó nép, a magyar munkásság, parasztság és értelmiség felszabadult. A magyar parasztság földhöz jutott, a gyárak, a nagybankok, a termelő eszközök nagy része a dolgozók tulajdonába ment át. Nagy jelentősége van annak is, hogy végleg szakítottunk a német orientációval, és testvéri közösséget teremtettünk a szomszéd szláv és román népekkel. 100 éves történelmi távlatból nézve elmondhatjuk, hogy 1848 termékenyítő hatása felbecsülhetetlen szolgálatokat tett a magyar nemzetnek. Ha el is bukott a szabadságharca, el lehet mondani az akkoriakról, hogy gloria victis.¹ Nem hiába haltak meg az aradi vértanúk és Batthyány Lajos, [és] annyian mások, és nem hiába haltak meg 1919-ben a Horthy ellenforradalmának áldozatul esett mártírok.

A 48-as évforduló örökös memento a magyar nép számára. A sokat hangoztatott 1000 éves múltunknál sokkal fontosabb nekünk a 100 éves múlt, amelynek legszebb hagyománya maga a kezdet: 1848. március 15-e. Ám a harc tovább folyik. És ebben a harcban ne legyünk vakon optimisták. Hanem határozottak és bizonyosak abban, hogy a nép ügye győzedelmeskedik. Az elmúlt 100 év során mindig voltak olyanok, akik az elejtett zászlót átvették. Ha voltak is egyesek, akik olykor elhagyták a hajót, azok, akik öszszeforttak a nép ügyével, mindig a fedélzeten maradtak. A mi harcunk a békéért, a gazdasági demokráciáért folyik és ezt a célkitűzést szomszédainkkal együtt sohasem tévesztjük el szem elől.

Bennünk ma tovább él Petőfi és Kossuth emléke és ezért ma Petőfivel együtt idézzük végső tanulságul:

„Habár felül a gálya
s alul a víznek árja
azért a víz az úr”.²

MOL XIX Kgy 27. doboz 7. boríték (fogalmazvány)

¹ Dicsőség a legyőzöttnek.

² A fogalmazványon gépirással: „Elvitte Erős Jánosné. 1948. március 13.”